

**WSZYSTKO CO POWINIENES WIEDZIEĆ O SWOIM NOWYM, CZWORONOŻNYM
PRZYJACIELU 🐾**

Spis treści

1. PORADY BEHAVIORYSTYCZNE	3
1.1. WSTĘP.....	3
1.2. ZAPOZNANIE Z CZWORONOGIEM	3
1.3. LĘK	4
1.4. LĘK SEPARACYJNY.....	5
1.5. AGRESJA.....	5
1.6. ZWRACANIE NA SIEBIE UWAGI	6
1.7. ZACHOWANIA KOMPULSYWNE	7
1.8. POTRZEBY FIZJOLOGICZNE.....	8
1.9. SZCZĘŚLIWY PIES „, METODA 3xS’'	9
1.10. PODSTAWOWE ZASADY PO ADOPCJI PSA :.....	9
2. PORADY WETERYNARYJNE	11
2.1. ODŻYWIANIE	11
2.2. SZCZEPIENIA.....	11
2.3. SZCZENIAKI I CHOROBY	12

1. PORADY BEHAVIORYSTYCZNE

1.1. WSTĘP

Adoptując psa trzeba bardzo dokładnie przemyśleć swoją decyzję. Należy liczyć się z tym, że zanim się stanie się cudownym, kochanym przyjacielem może upłynąć trochę czasu oraz będzie wymagać od właściciela pewnej pracy z psem.

U psów adoptowanych często można zaobserwować pewnego rodzaju problematyczne zachowania. Właściwe postępowanie właściciela pozwoli ich uniknąć lub je wyciszyć. Same bardzo rzadko zanikają. Niestety najczęściej bywają one początkowo bagatelizowane lub nieświadomie wzmacniane przez nowych opiekunów.

Proszę pamiętać, że każdego psa należy traktować indywidualnie, dlatego poniższe porady są tylko propozycją postępowania z czworonogiem. W razie wątpliwości, nasilenia się problemów trzeba skorzystać z pomocy behaviorysty lub doświadczonego szkoleniowca. Im szybciej się na nią zdecydujemy, tym łatwiej będzie uporać się z problemem.

1.2. ZAPOZNANIE Z CZWORONOGIEM

Zanim zaczniemy psu okazywać swoją wielką miłość warto się wzajemnie poznać. Jest wiele powodów, dla których bezpośredni kontakt z nowopoznaną osobą może być dla czworonoga bardzo stresującym doznaniem (np. brak odpowiedniej socjalizacji, traumatyczne doświadczenie). Nie wszystkie psy tolerują każdy rodzaj pieszczot. Bywa, że zwierzę ma jakieś miejsce obolałe. Wystraszone lub ranne zwierzę potrafi ugryźć we własnej obronie. Dotyk w niektóre miejsca może kojarzyć się z jakimś przykrym zdarzeniem z przeszłości

Gdy chcemy zapoznać się z psem, zamiast podchodzić do niego wprost (pies może odebrać takie zachowanie, jako atak) zróbmy to po łuku, a jeszcze lepiej ukłękniemy bokiem do niego i patrząc przed siebie poczekajmy, aż sam podejdzie. Pozwólmy się mu obwąchać i powoli wyciągniemy do niego rękę (najlepiej z jakimś smacznym kąskiem). Kiedy chcemy go popieścić, nie kładźmy ręki na jego głowie czy grzbiecie (wbrew obiegowej opinii, psy tego nie lubią, co najwyżej tolerują). Lepiej jest delikatnie podrapać psa pod pyskiem, po szyi lub uszach.

Jeżeli nasz dotyk jest źle znoszony przez zwierzę, musimy wykluczyć podłoże medyczne tego problemu. Gdy weterynarz nie stwierdzi nic niepokojącego, możemy rozpocząć tzw. „odczulanie” psa. W tym celu umieszczamy w jednej dłoni wyjątkowo smaczny kąsek i podczas, gdy czworonóg jest zajęty wyjmowaniem go, drugą dłonią delikatnie (i ostrożnie) dotykamy newralgiczne miejsca. Sesję powtarzamy wielokrotnie stopniowo zwiększając siłę nacisku. Pozwoli to zbudować zwierzęciu pozytywne skojarzenie z tą czynnością. Ponieważ istnieje niebezpieczeństwo ugryzienia, dobrze, jeżeli program odczulania odbywa się pod opieką behaviorysty.

1.3. LĘK

Może się zdarzyć, że pies adoptowany będzie reagował lękiem podczas spacerów na nowe otoczenie (inne psy, mijanych ludzi, rowerzystów itp.). Najważniejsze, by nie wzmacniać takiego zachowania. Nigdy nie należy pocieszać, ani pieścić psa, gdy się boi. Często jest to odbierane, jako nagroda (pies powiela zachowania nagradzane). Jeśli zachowanie będzie się nasilać lub zacznie się zmieniać w agresję, należy koniecznie skorzystać z pomocy behawiorysty.

W pigułce : Lęk

Najczęściej spotykane objawy:

- drżenie
- ucieczki
- agresja
- unikanie kontaktu
- oddawanie moczu

Przyczyny:

- brak odpowiedniej socjalizacji
- brak odpowiedniej habituacji
- uwarunkowania genetyczne
- traumatyczne wydarzenia
- nieświadome wzmacnianie zachowania przez właściciela

Rozwiązanie problemu:

- nagradzanie psa za pokonywanie lęku
- ignorowanie zachowań lękowych
- odczulanie
- szkolenie oparte na wylapywaniu zachowań
- spacer w nowe miejsca
- masaż relaksacyjny
- zastosowanie środków wspomagających (freonów, aromaterapii, ziołolecznictwa, farmaceologii)

Uwaga:

Lęk jest bardzo złożonym zagadnieniem. Niewłaściwe postępowanie może spotęgować te zachowania i przerodzić się w agresję. Dlatego warto skorzystać z pomocy specjalisty.

1.4. LĘK SEPARACYJNY

U adoptowanych psów można czasem zaobserwować nadmierne przywiązanie się do właściciela (lęk separacyjny). Objawia się on niszczeniem przedmiotów w mieszkaniu (czasem również oddawaniem moczu lub kału, szczekaniem) pod nieobecność opiekuna. By tego uniknąć trzeba od pierwszego dnia pobytu w domu uczyć psa zostawać samemu oraz nie pozwalać mu podążać wszędzie za nami. Jeżeli jednak zachowanie zacznie się nasilać, pomoc behawiorysty może okazać się niezbędna.

Lęk separacyjny

Najczęściej spotykane objawy:

- podążanie za właścicielem krok w krok
- dewastowanie mieszkania pod nieobecność właściciela
- szczekanie/wycie pod nieobecność właściciela
- załatwianie potrzeb fizjologicznych w domu pod nieobecność właściciela

Przyczyny:

- nadmierne przywiązanie do właściciela
- nieświadome wzmacnianie przez właściciela (pobudzanie psa przed wyjściem; wracanie, mówienie do psa jak zachowuje się niewłaściwie; karanie po powrocie za niewłaściwe zachowanie psa)
- lęk przed porzuceniem

Zapobieganie:

- nauka pozostawania samemu od pierwszego dnia po adopcji
- wprowadzenie klatki
- wyciszenie psa przed wyjściem z domu (odesłanie go na miejsce, unikamy mówienia do psa przed wyjściem)
- wyciszenie ewentualnych niewłaściwych zachowań (powrót gdy pies jest spokojny)
- zmęczenie psa przed wyjściem z domu (długi spacer, intensywna zabawa, nauka posłuszeństwa lub sztuczek)
- wykorzystanie zabawek interaktywnych

Uwaga:

Sam proces pozbycia się lęku separacyjnego, nie jest łatwy i wymaga dużo czasu. Przy głęboko zakorzenionym problemie, pomoc behawiorysty może okazać się niezbędna. Dlatego w myśl zasady „lepiej zapobiegać niż leczyć” warto od początku pobytu psa zapobiegać powstaniu problemu.

1.5. AGRESJA

Najczęściej spotykane zachowania:

- warczenie
- klapanie zębami
- zajadle obszczekiwanie
- pogryzienie

Rodzaje agresji:

- terytorialna
- na tle seksualnym
- dystansująca
- obrona zasobów

Przyczyny:

- brak socjalizacji
- lęk
- nabyte doświadczenia
- podłoże genetyczne
- nieświadome wzmacnianie zachowania przez właściciela
- niewłaściwe zachowanie psa (karanie; stosowanie kolczatek, obroży zaciskowych itp.; ściąganie smyczy; nerwowe zachowanie właściciela)
- podłoże medyczne

Rozwiązanie problemu:

- odczulanie
- wyrabianie zachowań alternatywnych
- kastracja
- sporty kynologiczne
- masaż relaksacyjny
- zastosowanie środków wspomagających (freonów, aromaterapii, ziołolecznictwa, farmaceologii)

Uwaga:

Niewłaściwe postępowanie może znacznie nasilić problem. Przy braku odpowiedniej wiedzy należy bezdyskusyjnie skorzystać z pomocy behawiorysty.

1.6. ZWRACANIE NA SIEBIE UWAGI

Psy uwielbiają być w centrum uwagi. Mają cały asortyment zachowań pozwalający im to osiągnąć. Niektóre z nich mogą być nieprzyjemne dla ludzi (podgryzanie, skakanie na ludzi, szczekanie, kradzież bielizny i innych przedmiotów). Ponieważ celem zwierzęcia jest osiągnięcie zwrócenia na siebie uwagi, nasze łajanie go, odpychanie czy pogoń za nim są odbierane przez czworonoga, jako sukces. A to, co przynosi zamierzoną korzyść, będzie powielane przez psa. Dlatego zdecydowanie lepiej jest zignorować te zachowania. Być może początkowo się one nasilą, jednak z czasem (nie przynosząc efektu) zanikną. Inną formą reakcji na narzucanie się psa właścicielowi, jest izolowanie go, aż się wyciszy.

W pigułce : Natrętnie zwracanie uwagi na siebie

Najczęściej spotykane:

- skomlenie, szczekanie
- skakanie na ludzi
- podkradanie przedmiotów (bielizny)
- zachowania lękowe
- podgryzanie

Przyczyny:

- niezamierzone wzmocnienie przez właściciela (pies chce być zauważonym, nieważne jaka jest reakcja właściciela)

Rozwiązanie problemu:

- ignorowanie zachowania
- wyrobienie zachowania zastępczego
- izolowanie psa

Uwaga:

Istnieje duże prawdopodobieństwo, że początkowo niepożądane zachowanie będzie się nasilać, jednak jak będziemy konsekwentni, z czasem zaniknie. Spowodowane jest to usilnymi próbami zwrócenia na siebie uwagi, zanim pies zrozumie, że nie mają one sensu (nie osiągnie przez nie celu).

1.7. ZACHOWANIA KOMPULSYWNE

Najczęściej spotykane:

- częste lizanie i/lub podgryzanie się przez psa (prowadzące czasem do samookaleczeń)
- szczekanie (bez wyraźnego powodu)
- pogoń za cieniami i innymi punktami świetlnymi
- pogoń własnego ogona

Przyczyny:

- podłoże medyczne (ukąszenie przez owada, alergia)
- nuda
- stres
- nieświadome wzmacnianie przez właściciela (śmiech, zwracanie uwagi na psa)

Zapobieganie:

- wykluczenie podłoża medycznego
- ignorowanie zachowania
- przerywanie zachowania (odesłanie na miejsce)

- wprowadzenie zabawek interaktywnych
- zapewnienie psu dostatecznych bodźców (szkolenie, długie spacery, sporty kynologiczne)

Uwaga:

Mocno zakorzenione zachowania kompulsywne są trudne do wykorzenienia i są bardzo niebezpieczne dla zwierzęcia. Pies może zadawać sobie rany, biegać do utraty tchu. W takich wypadkach pomoc specjalisty jest niezbędna.

1.8. POTRZEBY FIZJOLOGICZNE

Choć wydawać się może, że załatwianie swoich potrzeb fizjologicznych na dworze, leży w naturze psów, tak nie jest. Nawet dorosły pies może wypróżnić się w domu, gdy nikt go nie nauczył. Inną przyczyną tego zachowania może być choroba lub wiek (zbyt młody lub stary pies może mieć problemy z trzymaniem moczu). Dlatego, jeżeli adoptowany pupil ma problem z czystością trzeba wykluczyć podłoże medyczne problemu. Jeśli weterynarz nie stwierdzi niepokojącego należy rozpocząć naukę czystości. Podstawową zasadą jest nagradzanie zwierzęcia (nagradzane zachowania będą powielane przez psa), gdy załatwi się na dworze, a ignorowanie jak zdarzy się wpadka w mieszkaniu. Karanie psa za wypróżnianie może mieć odwrotny skutek. Czworonóg może uznać, że niebezpiecznie jest robić to przy człowieku (bo można zostać za to ukaranym). Czasem się zdarza, że podłoże tego problemu jest bardziej złożone (lęk, nadmierne poddaństwo), warto skorzystać wtedy z pomocy behaviorysty.

W pigułce : Potrzeby fizjologiczne

Najczęściej spotykane:

- załatwianie potrzeb fizjologicznych pod nieobecność właściciela
- oddawanie moczu podczas nadmiernego pobudzenia
- oddawanie moczu wskutek nadmiernego poddaństwa lub lęku
- znaczenie terenu w domu
- załatwianie potrzeb fizjologicznych po powrocie ze spaceru

Możliwe przyczyny:

- niewłaściwy trening czystości lub jego brak
- choroba układu moczowego
- wiek psa
- nadmierne pobudzenie (seksualne lub spowodowane lękiem czy radością)
- lęk separacyjny

Rozwiązanie problemów:

- wykluczenie podłoża medycznego
- właściwy trening czystości
- wyciszanie pobudzenia psa
- kastracja
- kennel klatka

Uwaga:

W niektórych przypadkach (np. przy lęku separacyjnym) może być niezbędna pomoc behawiorysty.

1.9. SZCZĘŚLIWY PIES „METODA 3xS”

Marzeniem każdego właściciela jest posiadanie posłusznego, szczęśliwego psa. By to osiągnąć nie wystarczy pupila karmić i obdarzyć miłością. Chcąc mieć psa zadowolonego i niesprawiającego problemów warto zastosować metodę **3xS**.

Spacer – długi, w nowe miejsca (nowymi trasami) nie tylko pozwoli rozładować zwierzęciu energię, ale również sprawi, że czworonóg będzie mniej wylękniony, łatwiej będzie się przystosowywał do nowych sytuacji, zapozna się z różnymi bodźcami i nauczy się je ignorować.

Sport – odpowiednia dawka ruchu, właściwie ukierunkowana pozwoli psu prawidłowo się rozwijać, rozładować nadmiar energii, wspomóc rozwój umysłowy. Obecnie jest bardzo wiele rodzajów sportów kynologicznych, więc każdy znajdzie coś odpowiedniego dla siebie i swojego psa.

Szkolenie – pozytywnymi metodami oraz zabawki interaktywne pozwolą psu odpowiednio wykorzystać jego mózg. Dzięki temu zwierzę uczy się samemu pokonywać problemy. Wysiłek umysłowy jest bardzo istotny dla psów nadaktywnych oraz wylęknionych.

Odpowiednia dawka ruchu, poznanie nowych miejsc oraz stymulacja umysłowa sprawią, że pies rozładuje nadmiar energii, pozwoli uniknąć niewłaściwych zachowań, ale przede wszystkim pozwolą opiekunowi i jego podopiecznemu nawiązać specyficzną więź. Dzięki temu staną się oni prawdziwymi przyjaciółmi.

1.10. PODSTAWOWE ZASADY PO ADOPCJI PSA :

- ✓ daj czas psu by się zaaklimatyzował

- ✓ nie zmuszaj go do kontaktu ze sobą, pozwól by to on zdecydował kiedy się z Tobą zaprzyjaźni
- ✓ ustal i przestrzegaj zasady obowiązujące psa
- ✓ nie używaj przemocy (fizycznej i psychicznej)
- ✓ nagradzaj psa za dobre zachowanie (nagradzane zachowanie będzie powielane przez psa)
- ✓ ignoruj niewłaściwe zachowanie lub izoluj psa
- ✓ nie głaszcz ani nie pocieszaj go jak się boi - pies może to odebrać jako nagrodę
- ✓ pomagaj mu przełamywać lęki
- ✓ nie wymagaj od niego by wszystko rozumiał i potrafił
- ✓ nie bądź dyktatorem, bądź prawdziwym przyjacielem

2. PORADY WETERYNARYJNE

2.1. ODŻYWIANIE

Odpowiednie żywienie psa jest jednym z ważniejszych aspektów opieki nad psem. Jeśli chcesz, by Twój pies był zdrowy, musisz pamiętać o podstawowych zasadach żywienia psa. Pies na każdym etapie swojego życia będzie potrzebował specjalnego zbilansowanego pokarmu, zróżnicowanego ze względu na takie aspekty jak : wiek, wielkość, aktywność fizyczną, karmienie, przebyte choroby.

Dzięki właściwej diecie twój pupil przez wiele lat będzie cieszył się dobrym zdrowiem. Każdy pies, aby funkcjonować prawidłowo, potrzebuje w swojej diecie takich składników, jak białka, węglowodany, tłuszcze, witaminy ,minerały i wody. **Pies żywiony resztkami z posiłków ludzi nie otrzyma wszystkich niezbędnych mu składników odżywczych.**

Sucha karma jest karmą kompletną i stanowi pełnowartościową dietę. Karmy z „górnego półki” zawierają komplet witamin, i zapewniają wszelkie niezbędne składniki odżywcze. Można je podawać bez uprzedniego przygotowania, lub namoczyć w wodzie czy wywarze mięsnym. Przy podawaniu suchej karmy należy koniecznie pamiętać, by pies miał cały czas dostęp do świeżej i czystej wody. Karmę suchą dawkujemy według zaleceń producent które zawsze są zawarte na opakowaniu.

2.2. SZCZEPIENIA

Każdy pies, który ma trafić pod nasz dach, powinien być przez nas poddany szczepieniom na kilka podstawowych chorób.

Przed szczepieniem zwierzę musi być zdrowe i wcześniej odrobaczone (minimum 7 dni przed szczepieniem) – przy zarobaczeniu szczepionka może okazać się nieskuteczna gdyż pies zarobaczony nie jest w stanie wytworzyć odporności. Nie należy szczepić psów chorych, suk w okresie ciąży, cieczone oraz szczeniąt poniżej 5 tygodnia życia.

Kalendarz szczepień – zależy od bardzo wielu czynników i dlatego każdy lekarz weterynarii ustala go indywidualnie biorąc pod uwagę: zachorowania na danym terenie, rasę psa, wiek etc. Najważniejszą rzeczą w szczepieniu jest aby szczepienie odbyło się minimum 2x a ostatnia dawka była po 12 tyg życia.

- 6 -8 tydzień życia
 - nosówka (w pierwszym szczepieniu można zaszczyć szczepionką specjalną dal szczeniąt która zawiera tylko nosówkę i parwowirozę.
 - parwowiroza
 - leptospiroza
 - kaszel kenelowy
 - choroba Rubartha(wirusowe zapalenie wątroby)
- 9-11tydzień
 - jak wyżej
- 12-14 tydzień
 - jak wyżej,

Cykl trzykrotnego szczepienia ma na celu pełną gwarancję zabezpieczenia naszego pupila.

Dzieje się tak dlatego, że nigdy nie wiemy kiedy nasz psiak straci przeciwciała matczyne i nasze szczepienie da możliwość wytworzenia jego własnych przeciwciał.

Szczepienie przeciw wściekliznie powinno być wykonane do 5 miesiąca życia psa. Konieczność dotrzymania tego terminu, jak i powtórných (rokrocznych) reguluje polskie prawo.

2.3. SZCZENIAKI I CHOROBY

Parwowiroza jest jedną z najczęstszych i najgroźniejszych chorób młodych psów. Jest to choroba wirusowa występująca na całym świecie. Swoją powszechność zawdzięcza niezwyklej żywotności. **Wirus ten jest oporny na wiele środków dezynfekcyjnych, temperaturę i w środowisku potrafi utrzymać się przez ponad rok. Objawy to: brak apetytu, wymioty, biegunka (cuchnąca , koloru ceglanego czasem z domieszką krwi. Jedynym sposobem zapobiegania jest szczepienie ale najważniejsze jest by pies który nie ma ukończonego całego cyklu szczepień nie wychodził na dwór, nie miał kontaktu z innymi zwierzętami a nawet z naszymi butami.**

Kaszel kenelowy zakaźna i zaraźliwa choroba atakująca psy w każdym wieku. Występuje sezonowo – jesienią, zimą, wiosną. Wywołana jest przez Adenovirus typu 2, wirus Parainfluenzy i bakterię Bordetella bronchiseptica. **Do zakażenia dochodzi głównie w dużych grupach zwierząt - hodowle, schroniska, wystawy, giełdy.** Zarazić się nią można poprzez kontakt z chorym psem, przez wysięk z nosa czy wydzielinę oskrzelową, wydalaną podczas kaszlu. **Głównymi objawami podczas choroby jest : apatia, brak chęci do spacerów, wpływ z nosa, kaszel, chrząkanie, wymioty i gorączka (temperatura powyżej 39.0 st Celsjusza).**

Nosówka psów jest jedną ze starszych chorób wirusowych psów. Na nosówkę najczęściej chorują szczeniaki w wieku 3-6 miesięcy. Zakażenie następuje przez kontakt bezpośredni (lizanie, wążchanie) lub pośredni (trawniki). Objawy postać oddechowa - Pierwsze objawy to najczęściej wysoka temperatura ok.40 C, katar, zapalenie spojówek, kaszel. Postać pokarmowa Po ok. 10 dniach, często dołączają się objawy ze strony układu pokarmowego: wymioty, biegunka, brak apetytu. Po 3-4 tygodniach leczenia, kiedy wydaje nam się, że mamy chorobę za sobą czasami pojawia się postać nerwowa i / lub skórna. Objawy - postać nerwowa i / lub skórna. Objawia się ona drżeniem kończyn, żuchwy, czasami porażeniami. Drżenie żuchwy powoduje toczenie piany z pyska w związku z czym jest bardzo podobna do wścieklizny. Postać skórna ujawnia się często w formie "Choroby twardej łapy". Polega ona na zgrubieniu skóry podszew łap.

Zapobieganie polega na stosowaniu szczepionek (najczęściej skojarzonych z innymi chorobami), które stosuje się najczęściej w wieku 8 i 12 tygodni. Mimo, że wirus nosówki nie jest tak oporny na temperaturę otoczenia jak wirus parwowirozy, to jednak w temp.4-7°C jest aktywny ok. 2 tygodni, natomiast zamrożony - kilka lat.

Pasożyty wewnętrzne zwierząt zwane potocznie robakami stanowią jeden z głównych problemów w hodowli psów i kotów. Zarobaczenie naszych czworonogów jest o wiele większym problemem niż nam się wydaje. Z jednej strony stanowi zagrożenie dla naszych zwierząt, z drugiej strony jest ogromnym zagrożeniem dla człowieka zwłaszcza dziecka. **Dwa najbardziej popularne pasożyty wewnętrzne(powodujące największe zagrożenie)to glista psia oraz tasieciemc.**

Glista jest to pasożyt, którego w pełnej formie rozwojowej widzimy najczęściej u szczeniąt i kotciąt. Jakże często widzimy po podaniu preparatu odrobaczającego kłęбки "makaronu" wychodzącego z naszego pupila. Bardzo często szczenię które przychodzi na świat już ma pasożyty. A dzieje się tak gdyż szczenię zaraża się od matki poprzez łożysko w życiu płodowym oraz poprzez mleko matki w

czasie karmienia. **Pierwsze odrobaczenie powinno się przeprowadzić w wieku 4-5 tygodni życia.** Razem ze szczeniętami trzeba odrobaczyć sukę. **Zarażony glistami szczeniak wydalą kosmiczne ilości jaj, które w środowisku leżą latami czekając na następnego żywiciela, którym możemy być my, lub nasze dziecko. Główny objawy zarobaczenia to wymioty, biegunki z domieszką krwi, świąd, wylizywanie i napęczniały brzuszek.**

Drugim bardzo popularnym pasożytem wewnętrznym jest *tasiemiec psi*. Jest on bardzo popularny u nieco starszych szczeniąt, kociąt i osobników dorosłych. Jego popularność wynika z tego że jest przenoszony przez larwy pcheł, których nie brakuje w naszym klimacie. **Dlatego: jeśli odrobaczamy naszego pupila to nie zapominajmy o jego regularnym odpchleniu.** Jeśli nie pozbedziemy się pcheł to możemy odrobaczać nasze zwierze nawet co 2 tygodnie a i tak w odchodach naszego futrzaka znajdziemy, "kawałek tasiemki" lub "pestki z ogórka". Tasiemiec psi stanowi również zagrożenie dla człowieka. Dotyczy to także przede wszystkim dzieci, które potrafią wziąć do buzi wszystko. łącznie z larwami pcheł kryjącymi się w dywanie.

Zarobaczenie zwierzaka przynosi wiele szkody naszemu zwierzęciu.

PORADY BEHAVIORYSTYCZNE

Opracował behaviorysta Piotr Awencki z Centrum Edukacji Kynologicznej Zuzik

www.zuzik.pl

Rafał Kraszewski
— *Lekarz Weterynarii* —
Centrum Zdrowia Małych Zwierząt

ADOPCJE PSÓW

Wolontariuszka
Katarzyna Kosińska
mobile : 501 233 218
mail : pieskiadopcje@avocado.pl

Dla wszystkich adoptujących książeczkę poleca :
Dyrektor schroniska dla bezdomnych zwierząt w Józefowie
Pani Bożenna Rajczak